

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely, —
 Szentgyörgy-utca 9. szám,
 — ref. lelkészi lakás. —

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ

TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 5 K. — f. Negyed évre 1 K 25 f.
 Fél évre 2 K 50 f. Egy szám ára 6 f.

TÁRSSZERKESZTŐK

PAAL GUSZTÁV,
 ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZABÓ JÓZSEF,
 ref. koll. vallástanár Debreczen.

Kálvin János.

Életrajz, születésének 400 éves évfordulója alkalmára,
 Koch Ferentől.

(Vége.)

Jól mondtuk, hogy Kálvin béke-ség-munkája is a harcra jut: lélekgondozása, prédikálása, lelki gyermekei iránti atyasága, a szegények, elnyomottak iránti barátsága, a város politikai vezetésében tanácsos, tettel való részvétele soha se szünetelt a belső és külső polgárháborúk kimondhatatlan faredalmi daczára. Igazi béke-ség-munkássága mégis ellenségei — kik a Krisztusnak is ellenségei voltak — teljes leverettetése után kezdődött.

Élete utolsó 10 évében virágzott fel Genf csodálatosan: külsőleg, belsőleg. A nagy, általa alapított Istenuralom, a magán, a családi, a társas, a nyilvános, a politikai életet áthatotta. Az a nagy alapigazság, hogy mindent Istenért. Szemtanuk, mint Skotország nagy reformátora Knox János egészen elcsodálkozott Genfen. „A legjobb keresztyén oltoványos iskolának nevezi, mely valaha volt az apostolok ideje óta“, nevezte Gentet Knox. Így dicséri tovább: „egy helyet sem ismerek, hol a Jézus Krisztus prédikálása, a

reformáció, erkölcsileg és vallásilag olyan méreteket hatott volna, mint ott“. Kálvin a béke-ségben megvalósította ideálját: az ő testamentomi Isten uralmat, Krisztusról való újtestamentomi prédikálással, keresztyén erkölcsökkel, keresztyén talajon építve: Krisztuson.

Csodás idő volt az, izelítője volt a mi Urunk ezeréves békeországa idejének, mely a Szent Írásban megígért Isten uralmat hozza a földre.

1559-ben, a reformátor utolsó esztendejében szentelték fel az akadémiát, mely kitűnő rektora alatt, Kálvin tanítványa és barátja, Beza Todor theologus alatt és tiz tanár alatt az evangeliomi prédikátorok nevelő iskolája lett, a hallgatók és tanulók ezen hosszú időn, a híres egyetemre valóságosan özönnel mentek, már a legelső évben 1000-nél többen mentek oda egész Európából. Ennek közvetítése által lettek Kálvin reformátori gondolatai egész Európában otthonosok.

A másik mód, ahogy munkált még nagy csendesen a világban: iratai. Már említettük előbb „A keresztyén vallás alapvonalai“ munkája jelentőségét, mint a reformátios egyház alapvető munkáját. Nagbecsü e munkája, a Bibliának szinte minden könyvéhez írott ma-

gyarázata ma is. A Római levél magyarázata már 1546-ban kész volt. A ó-testamentumi iratokhoz életének utolsó tiz esztendejében jelentek meg. Egy barátja összegyűjtötte mindenünnan leveleit, melyeket irt a reformátor és halála után kiadta. Hasonlóképen prédikációit is, mintegy 2000-et több kötetben kiadtak.

Háza, szive keze tárva mindenkinek. Csak 3500 márka fizetése volt (sőt egy ideig csak félennyi), mégis ő volt a legnagyobb jóttevő. Beteg volt, de magát soha nem kimélta, semmi kényelmet nem keresett. Az egész világba ezt ültette be. Benne az önmegtágadó szeretetnek és önodaadásnak tündöklő példája előttünk. A külső viszonyokban is az evangéliumot tárta a világ elé! Külföldi református egyházakban ő olyan volt, mint atya gyermekeihez. Rómával szemben Krisztus erős, rettenthetetlen harcosa. 1560-ban a pápa a francia és spanyol királyt felbízta ezek azzal fenyegetőztek, hogy Genfét háborúval támadják meg, ha a gyűlöletes tudományal nem hagynak fel. Kálvin e külső ellenségeknek is evangéliumi feleleteket adott, hivoit Isten oltalmába ajánlta. Az ellenségek nem merték megtámadni, ami hitüket nagyon megerősítette Kálvinéknak.

Kálvin tudta, mint fennebb említettük, hogy minden igaz keresztyén Krisztus egyházának 1—1 tagja s azért a különböző hitvallású evangéliumi egyházakkal szívesen egyesült. A svájci egyházaknak, kálvinistáknak és zvingliánusoknak sikerült az egyezés, de lutheránus körökben épen ezért (a zvingliánusokkal való egyezésért) ellenségesen fogadták. Sok lutheránus ma is a kálvinistákat az Urvaesora tanában való különbségért ellenfelekné tekinti. Már Kálvin idejében így volt az ő nagy bánatára.

Ebben az az igaz, hogy Isten szemében mindenki, akiben Krisztus lelke van, Isten egyházához tartozik tekintet nélkül arra, hogy melyik felekezethez tartozik. „Mert ő” (Krisztus) „a mi békességünk, ki mind a két nemzetiséget eggyé tette és a közbevetett falnak válaszáat elrontotta”. Ef. II. 14. Nyuljanak a testvéri kezek a válaszfalakon keresztül egy-

másnak a sötétség elleni küzdelemre és dicső Megváltónk dicséretére: Akkor lesz áldás! Zsolt. 133.

A reformátor hazamenetele.

A gyenge test tovább nem győzte, az Ur hű szolgáját korai hazamenetelre hívta. A másik két ember, akiket Isten arra válaszolt, hogy az evangélium világosságát a nagy sötétségből előhozzák, már rég Uruk örömeiben voltak: Zvingli 1531, Luther 1546-ban. 1564-ben követte őket Kálvin, aki a 3 reformátor között legifjabb volt. 3 hónapon keresztül volt nagy beteg, az ágyból nem tudott felkelni. Belső, mély szeretete maradt az utolsó percig. Mutatja végrendelete a tanácstól (ápril 26), a város és ország papjaitól (ápril 28) való bucsuvétele. Reájuk bizza szeretett lelki gyermekeit, lelkökre köti azt a szent kötelességet, hogy a város javát munkálják. Bucsujában bocsánatot kér mindenkitől élességért és a mindenható Isten oltalmába ajánlja őket. Utolsó levelét 60 éves barátjának Farelnek írta, ki sietett személyes bucsura Kálvinhoz.

1564. május 27-én ért véget harca. Teljes lelki világosságban, teljes békében, csendben lehelte ki lelkét Kálvin. Mikor a nap csendesen, felségesen alászállt. Következő vasárnap siratta egész Genf város nagy emberét, az Urnak áldott követét. Koporsóján semmi felirat. Sirját sem tudja senki az utódok közül bizonyosan, hogy hol Kálvint este. Halála után későre, mikor sirdombja elenyészett, egy 20 cm. magas követ állítottak J. K, két betűből álló felirattal. A Mester azonban tudja jól a helyet, ahol hű tanítványa pihen.

Végehez értünk e rövid és tökéletlen életrajznak! Még egy pár szót! Kálvin 3 és fél százada hogy hazament. A genfi Istenuralom elenyészett. Más idők, más emberek: mit tudnak Kálvinról! *Igen, a református egyház! Más emberek, más keresztyének? Kedves olvasó, ha te valóságos Isten gyermeke vagy, Isten kegyelme által újjászülettel, akkor Kálvinnal egyhelyre tartozól! Mi, akik Krisztus vére ereje tulajdonai vagyunk (Krisztus vérén megvásároltak) nyugodtan mondjuk,*

hogy Kálvinnal eggyek vagyunk! Sokan hibát kapnak Kálvinnak „előre-elhatározás“ tanában, mely szerint Isten némelyeket örök boldogságra, némelyeket örök kárhozatra hívott. Szigorunak, bibliaellenesnek tekintik. Isten uralmát és az újtestamentomban be nem illeszhetőnek mondják. Akárhogy gondolkozzanak Kálvinról. Munkája látszólag csak 35 ezer lakóju Genfre terjedt, de valóságban az egész világra terjedt. Itt, ott kisebbíthetik, de ami a fő, hogy Kálvin János személyével, élete munkájával, irataival, szeretetével, hitével, minden javaival tartozott az ő felekezete, nemzete korlátain felül, mind Krisztus életében való tag, Krisztus anyászentegyházához: abban hibát senki nem kaphat. Hála Istennek, hogy oly embert adott nekünk. Tanuljuk meg Kálvintól egész életünket harcban, szenvedésben, győzelemben, örömben Krisztusnak szentelni, aki minket oly drága áron vásárolt magának. Mindent az ő dicsőségére tegyünk!

Neki, ami nagy Megváltó Istenünknek legyen dicséret, dicsőség örökkön-örökké. Ámen.

Az Úr oltalma alatt.

Az Úrnak oltalma alatt
Békességben vagyok,
Sötétség sem borulhat rám
Mennyei fény ragyog.

Jézus Krisztus fátyla vivöm,
Lábam nem botolhat,
Zugó áradat magával
Igy el nem sodorhat.

Félelem nem környékezhethet.
Krisztus erősségem,
Védbástyám a földi harcban,
A halált nem félelem.

Az Úrnak oltalma alatt
Gyönyörködik lelkelem,
Kifogyhatatlan jóságát
Léptem nyomon érzem.

Fenséges, nagy munkájának
Bölcs gondviselője,
Egy porszemnek hogy lehetne
Kötelye felőle?

Mindörökké láthatatlan,
Örökké látható,
Nem szünő gondoskodása
Mindörökkévaló.

Gyönyörűség az élet
Fűdő szárnyai alatt
Észre sem veszem az idő
Milyen messze haladt!

Dicsőségben uralkodik,
Jónak jutalmat oszt,
Az igazat fölemeli,
Alázza a gonoszt.

Beli jó így nézni a napot
Aldra alkotóját,
Csodás bölcsességgel vonta
Csillagfény sátorát.

Tövis nélkül rózsákat
Szól az igaz hívő,
Egy bűnbánó sóhajásra
Krisztus segíteni jó.

Kenyeréből a ki eszik,
Nem áhazik soha
A sirontul készen vár rá
Az üdvösség kora.

Az Úrnak oltalma alatt
Nagy gyönyörűséggel
Teszem az ő szolgálatát
Örömmel, készséggel.

Maksai Borcsa.

Az imádság.*)

Isten tiszteletének legtermészetesebb módja az imádkozás. Az imádság a léleknek Istennel való társalgása; benne kiöntjük Isten előtt érzelmeinket, vágyainkat, reményeinket bűnbánatunkat. Az imádság tehát nemcsak kérés, hanem Istennek dicsőítése, magasztalása, továbbá hálaadás, azután esedezés, könyörgés Isten segedelméért, áldásáért.

* Mutatvány Tárkányi György Református Vallásos (Hit és Erkölcstan) című művéből, a melyet egész tartalommal ajánlunk a családok és kollegiumi vallásosok figyelmébe. A mű a középiskolák III-IV. oszt. számára van írva. Kapható a szerzőnél, Kolozsvárt 1 kor. 50 fill. árban.

Az imádkozásra minden embernek szüksége van: a jó sorsban, hogy hálát adjunk Istennek áldásaiért; a szenvedések, megpróbáltatások között, hogy tudjuk sorsunkat megadással, Isten akaratán való megnyugvással hordozni.

Az imának önként, szívből kell jöni: a kényszerítésből, merő szokásból, gépiesen elmondott ima haszontalan dolog. Nem szabad továbbá azt gondolnunk, hogy minél hosszabban imádkozunk, annál inkább meghallgatja Isten a mi imánkat.

Hogy miképpen imádkozzunk és mit kérjünk imáinkban Istentől, legjobban megtanít reá a Miatyánk, amelyre Jézus Krisztus tanított meg és a melyet egyszersmind mintának adott nekünk. A Miatyánk így van:

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben!

Szenteltessék meg a te neved.

Jöjjön el a te országod.

Legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt a földön is.

A mi mindeunapi kenyerünket add meg nekünk ma,

És bocsássd meg vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek.

És ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, most és mindörökké. Amen. (Máté 6, 9—13.)

A Miatyánkot véve mintául, imádságunkban mindent kérhetünk Istentől, amire testi és lelki életünknek szüksége van. Első sorban azonban lelki vagy mennyei jókért kell könyörognünk, mert a lélek értékesebb a testnél. A földi vagy testi javakból csupán a legszükségesebbet szabad kérnünk: gazdagság, kényelem, fényezés kérése Jézus tanítása szerint nem egyezik meg Isten akaratával.

Ugyancsak a Miatyánkot tartva szem előtt, nemcsak magunkért kell imádkoznunk (Mi atyánk és nem Én atyám), hanem mindenkiért: szüleinkért, testvéreinkért, barátainkért, sőt még ellenségeinkért is.

Az imádkozás idejét nem lehet szigorúan megállapítani, mert akkor kell és akkor helyén való imádkoznunk, amikor szükségét érezzük. Azonban helyes, ha a napi munkát imával kezdjük meg s este hálát adunk Istennek segedelméért, ugyszintén helyén való étel előtt és étel után is hálát adni Istennek adományáért.

Az áhitatos, buzgó imádság mindig mindig jótékony hatással van reánk; áldása soha nem marad el, mert békével, megnyugvással tölti el szívünket, erőt ad nekünk, hogy tisztán, világosan lássuk helyzetünket, teendőinket s békén, zugolódás nélkül hordozzuk az élet terheit. Imádságunknak tehát nem Istent, hanem minket magunkat kell megváltoztatni, akaratunkat Isten akaratára alá rendelni. Vágyaink, reményeink, szükségünk teljesítését Istenre kell biz-

nunk, úgy imádkozván, mint Jézus: „ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint Te.“

Végül a Jézus nevében kell imádkoznunk, mert ő a mi közbejárónk Istennél s ő azt ígérte, hogy amit az ő nevében kérünk a mennyei Atyától, megadja nekünk. (János 15, 16).

Máté 7, 7. Kérjétek és megadatik nektek, keresétek és megtaláljátok, zörgessetek és megnyitattik nektek.

92. Zsoltár 2, 3. Jó dolog az Urat tisztelni és a te nevednek éneket mondani, óh felséges Isten! Hirdetni minden reggel a te kegyelmességedet és a te igaz mondásodat minden éjjel.

I. Tess. 5, 17. Szüntelen imádkozzatok!

Philip. 4, 6. Minden könyörgésedekben és imádságotokban hálaadással teljes könyörgésedeket jelenjenek meg az Úr előtt.

Luk. 22, 46. Imádkozzatok, hogy ne essetek kísértetbe.

LXI. Zsoltár.

Kiáltásom halld meg Isten,
Vedd füledbe az én könyörgésemet.

Mert én szívem nagy inségből,

Messze földről kiáltja Felségedet,

Mert meghallgatsz kérésemben

Óh Uristen, nyujtván kegyességedet,

Örökségüket megadod

És megáldod, akik félik nevedet.

Példák az imádkozásra: A három ifju éneke a tüzes kemencében (Dániel 3.) Dávid éneke (50. zsoltár.) Salamon király imája bölcs és értelmes szívért (I. kir. 3, 4—18.) a templom felszentelésekor (I. Szám. 8.) A kanaáni asszony imája leányáért (Máté 15.) Jézus imája tanítványaiért (János 17.)

Jegyzet: Magán áhitatoskodásra, elmélkedésre alkalmas imakönyvek: Tompa Mihály „Olajág“ c. és Szász Károly „Buzgóság könyve“ (nők számára), továbbá Révész Bálint imakönyve és Zschokké: Áhitat órái, ford. Szász Károly.

Isten ígéje.

A mi segedelmünk.

Olvasandó: Zsoltárok könyve CXXI, 1-3.

1. Nehéz, bizonytalan helyzetben lehetett a zsoltáríró, mikor ez az ének fakadt a szívéből. Talán bujdokolt, ellenség kergette? Vagy számkivetésben élt idegen földön? Nem tudom. De annyi bizonyos, hogy tekintetét nem az emberekre, nem a földi dolgokra veti, amelyek őt megfélemlítik; hanem fölfelé néz, a hegyekre, ahonnan jön az ő segedelme. S azok a magaslatok, amelyeket szemével keres: a szent város halmái, ahol a Jahve temploma van, ahol annyiszor látták leszállani az Úr dicsőségét, ahol a boldogtalan

és az elveszett annyiszor talált boldogságot, idvességet. A Sion felé, Jeruzsálem felé, az Isten városa felé, egyenesen az élő Isten felé emeli szemét a dalnok.

Szép és jó példát adott nekünk. Az embereknek természeti hajlandóságuk van arra, hogy lefelé nézzenek a földről várnak segítséget. Ijúsági és más Keresztyén Egyesületeink is ki vannak téve e kísértésnek. Nehéz, kétes a helyzetünk, segedelmet várunk. De minél inkább a földre szegezzük tekintetünket, annál jobban látnunk kell, hogy lehetetlent kívánunk. Emberek és földi dolgok nem képesek a mi ügyünk diadalát biztosítani. Milyen jó felfogású ember, milyen Istentől ihletett ember volt az a zsoltáros, ki a mienkhez hasonló

Tapasztalataink világosságánál, de még sokkal inkább az Isten igéjének és a Szenlélek világosságánál megösmérhetjük az igazságot, hogy t. i. az emberek a körülmények, a mi okosságunk és jó szándékaink nem képesek minket megóvni a bűntől, a veszedelemtől s nem képesek eljutni a diadal útjára. Ezt egyedül úgy remélhetjük, ha követjük a zsoltáros példáját a „szemünket a hegyekre emeljük“ s hit által így szó'unk: „a mi segítségünk az Úrtól van, aki teremtette a földet és eget.“ Így pedig egészen bizonyos a diadal. Erről maga Isten adott jelt nekünk. A bethlehemi gyermeket születése után nyolcadnapra Jézus-nak nevezték s ez a szó magyarul azt teszi,

„Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöli a prófétákat!“ — Mát. 23, 37. — Eastlake képe a Magyar Képes Szent Bibliából.

körülmények között ezt az ígét szolta: „Szemeimet a hegyekre emelem!“ Mi ezt tegyük. Ne révedezzen tekintetünk nehéz helyzetünkön, meg az előttünk lévő akadályokon, hanem emeljük szemünket fel a hegyekre, fel a Sionra, még feljebb annál is . . . fel a Golgotára, magára az élő Istenre, ki a Golgota áldozatával Atyja lett azoknak, akik hisznek s atyai jóságával azt kívánja, hogy szemünkkel őt keressük, gyöngye kezünk az ő hatalmas jobbát fogja meg, hogy találjunk segedelmet.

2. „Az én segítségem az Úrtól van, aki teremtette az eget és földet,“ — mondja a próféta. Jézus nevében ismétljük ezt az ígét.

hogy segítség és megtartó. Ez a szó hangzik felénk most az őszi munkakezdés előtt. Egy lépést se tegyünk hát addig előre, míg meg nem tanuljuk, hogy nekünk Segedelmünk és Megtartónk van, aki hajlandó mindenható társul szegődni a mi életünkhöz, hogy diadalmasan küzdhessünk a bűn, a testiség és a világ ellen. És senki ne gondolja, hogy ez a keresztyén hősiesség csupán egynéhány keresztyénnek volna kiváltsága. Ha valakinek nem több is a hite, mint a munstármag, el fogja venni ígért jutalmát. Annakokáért ösmérjétek meg egyen-egyen, hogy kicsoda ama Jézus s könnyű lesz ismételnetek: „Az én segítségem az Úrtól van, aki teremtette az eget és földet.“

3. A zsolttíró még sok dolgot nem tudott, amit mi már tudunk. Öszövétségi ember volt. Előle még homály takart sok mindent, amit mi már fényes napnál láthatunk. — S mégis ezt a nyugalmat, bátorságot árasztó ígét találjuk ajakán: „Nem engedi, hogy lábod megbotoljon, nem szunyad el a te őriződ.“ A zsolttíró olyannak látja az életet, amilyen. Tudja, nem titkolja, hogy útjában akadályok és bukások várnak reá. De hit által azt is tudja, hogy a veszedelem percében Istene mellette lesz s megóvjá őt az eleséstől.

Saját gyöngesége felől tisztában van: az álom őt meg fogja lepni s az ellenség észrevétlenül hozzá lopózik, de az ő istene nem „nem szunyad soha“ s megfogja őt őrizni. Csakis így lehetséges aztán, hogy ez a porlény, ez a gyöngé nádszál bizony nyugszik az ő Istenének karjaiban. Szereti Istent, Isten szereti őt és elég.

Legyünk bizonyosak mi is afelől, hogy Isten törődni akar velünk. Ő akar lenni mindig a mi védelmezőnk, biztonságunk, útunk, világosságunk. „Nem engedi, hogy lábod megbotoljon, nem szunyad el a te őriződ.“ Kérjük a Szentlelket, hogy véssé szívünkbe ezt az ígét, ezt a bizalmat s alkalmazza a mi körülményeinkhez, szükségseink szerint.

A mi segedelmünk légyen az Úrtól K.

Kegyesség útja.

Egy betegszoba.

— Modersohn „Úti képeiből.“ —

Nem látogatná meg egyszer S. kisasszonyt? 36 év óta gutaütött, de amellet mindig vidám és megvigasztalódott!

Persze, hogy kész voltam meglátogatására. Betegágyánál mindig tanulunk valamit. Napfényes őszi reggel volt, mikor S. kisasszonyt fölkerestem. Egy kis kerti házacskában lakott.

„Óh mily kedves volt Öntől, hogy meglátogattott,“ mondotta, mikor ágyához léptem. „Óh milyen jó is az Úr, hogy nekünk mindig ily örömekeket készít! Nézze csak, mily felséges kilátás nyílik ágyamtól. Az egész várost áttekinthetem. És itt elől, a kertben, láthatom, hogy nő, fejlődik minden. S aztán ez a pompás idő, mely az egész őszi volt. Óh az Úr mégis nagyon jó hozzánk! Mennyi okom van, hogy dicsérjem Őt s hálát adjak Neki. S az a sok kedves ember, aki hozzám jön! Aztán írhatok, olvashatok — ugy-e jó dolgom van?“

Fiatallány volt, mikor beteggé lett. Állását el kellett hagynia s gyorsan hazatérnie. Azóta megöregedett. Harminchat tél és nyár mult el. Harminchat évet töltött az ágyban. Úgyszólván egész életé-

ben beteg volt. És mégis egy panaszhang sem hagyja el ajkát, hanem csak dicséret és hála!

Ugy-e bár érdemes egy ily beteget meglátogatni? Itt tudhatod meg, mily hálátlan a szív. Hogy is történt veled, kedves barátom? Ha valami egyszer kívánságod és akaratod ellenére történt, ha egy kis nehézség akadt, ha egyszer valamit szenvedned kellett, mily kellemetlen volt! akkor! Mily nehézzé tetted a körülötted élőknek életét! Hogy szenvedtek a te szeszélyeid miatt! Hogy zúgolódtál, mily elégedetlen voltál Istennel! Emlékszel még rá?

És most gondold el: harminchat évig az ágyban! Ha ezzel a te szenvedéseidet és bajaidat összehasonlítod — ugy-e említésre sem érdemesek! Az a néhány nap! És harminchat év! — —

„Hallott-e már a betegvigasztaló szövetségről?“ kérdezte S. kisasszony. Meg kellett vallanom, hogy még semmit nem hallottam felőle.

„Óh az pompás intézmény“, mondotta. „Tudja a betegvigasztaló szövetség csupa olyan tagokból áll, akik évek óta betegek, mint én. S azok irrogatnak egymásnak. Lássá csak, ha egy egészséges jön hozzánk s türelemre s egyéb efélére int, nevetünk s azt gondoljuk: Jól beszél! Hisz még soha ilyet nem próbált. De ha egy beteg testvér figyelmeztet benünket, aki maga is sokat szenved, az sokat jelent számunkra. Lausitzban van egy beteg testvér, egy nő, ki nek sokkal rosszabb dolga van, mint nekem. 28 éve folyton sötétségben fekszik. A legkisebb napsugarat sem tudja elviselni. Ha az ajtó alatt egy kis napvilág behatol, akkor már úgy érzi, mintha a szemét akarnák a fejéből kitépni. Ezért 28 év óta teljes sötétségben van.“

Es amellet oly szegény, hogy az egyik héten nem tudja, hogy a másikon miből fog megélni.

De az Úr csodálatosan segít. A betegvigasztaló szövetségben van egy kedves, hívő férfi, aki költeményeket tud készíteni. Az versebe szedte ennek a szerencsétlennel történetét és segélykéréssel zárta be. Erre oly sok pénzt kapott, hogy a beteg nőt egy egész időre elláthatta. S most a nő az Urban bizik, hogy Az továbbra is elfogja látni.

Nemrég levelet kaptam tőle. Abban arról ír, hogy Jézus mint nap, világít neki. Egy napról beszél, amely világít neki s amellet 28 év óta egy napsugarat sem látott! Jézus ezt megteheti!

Még egy ideig hallgattam a beteg elbeszélését, aztán csendesesen hazatértem. Olyan predikációt hallottam, amit nem egy könnyen feledhetek el. — És te?

 Fizessünk elő a
 VASARNAP-ra.

Egyháztársadalom.

A marosi egyházmegye lelkészi kara, az evangéliumi szövetség és a presbiteri világszövetség. A marosi egyházmegye lelkészeit f. hó 23-án Maros-Vásárhelyre lelkészi értekezletre hívta össze Kovács László egyházmegyei megbízott, kinek elnöklése mellett mintegy 15–16 lelkész össze is gyűlt a jóakaró munkára. A *lelkészi körök* megalakításánál *Kócsi* Dániel lelkész referált, kinek okos és tapintatos javaslata az volt, hogy a lelkészek a maguk tovább képző, belső ügyeiket figyelemmel kísérendő, ellenőrző munkásság kifejtésére az egyházmegyében négy kört alakítsanak s ezen kívül határozatot hoztak az iránt, hogy az erdélyi egyházkerületben már rég szervezett egyházi értekezleti, társadalmi munkásság hathatósabbá tételére minden lehetőséget elkövetnek. A magyar közös bevásárlási szövetkezet céljait Boér Károly m.-kövesdi lelkész fejtegette igen tanulságosan, míg a *Magyar Ujság* alapításának szükségességéről és feladatairól *Biró* András marosvásárhelyi lelkész szólott hathatósan buzdítván ennek támogatására. Az egyházi javak szekularizációjának eszméjét *Tóth* László ny. karácsonyfolyfalvi lelkész propagálta, ismertette a kérdésnek ezidőszerinti állását s azokat a törekvéseket, amelyek Magyarországon e tárgy körül folynak. Az utolsó pont *Tóthfalussy* József marosvásárhelyi lelkésznek s lapunk szerkesztőjének a *genfi Kálvin ünnepélyek tanulságairól írt tanulmánya* lett volna, a melyet azonban az előadó kérésére az idő előrehaladottságára tekintettel, levettünk napirendről, illetőleg elfogadtuk azon kérését, hogy a tanulmány eredményeiről leszűrt javaslatait tegye magáévá az egyházmegyei lelkészi értekezlet. Ezek közül a legjelentősebb a következő volt:

„A marosi egyházmegye lelkészei mélyen áthatra a genfi Kálvin ünnepélyek világra szóló s különösen ránk magyar reformátusokra vonatkozó jelentőségétől, hogy azok ne csak való emlékü alkalmi ünnepségek maradjanak: keresi a világ protestáns szervezeteibe való beilleszkedést, hogy ez által a magyar és külföldi evangéliumi kereszténység között közvetlen összeköttetés létesülhessen s a magyar református egyház is belépessen a protestáns világ kereszténység nagy közösségébe. E célból felkéri az Országos Lelkész-egyesület elnökségét, hogy az is e szempontot magjáé téve, a maga részéről is kérje fel egyházunk illetékes felelősét arra, hogy a magyarországi református egyház a világot átölelő „Evangéliumi Szövetség” és „Presbiteri Világ szövetség” tagjává belépjen s ezen szervezetekkel állandó összeköttetést tartson fenn“.

A léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, kegyelmesség, jóság, hit, alázatosság, mértékletesség. Gal. 5, 22.

A ki megveti az ő felebarátját, nem embert vet meg, hanem az Istent. I. Tess. 4; 8.

HIREK.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

(Heti útmutató a Biblia-olvasáshoz.)

A rómarelikhez írott levél.

1900. Augusztus 30 Hétfő A bűn hatalma. Róm. 1: 18–21, 21–32.
 32 Kede Megrizadás kegyelmével. Róm. 5: 1–11.
 1901. Szeptember 1 Szombat „Zájjátok oda magatokat Istennek”. Róm. 6: 12–23.
 2 Csütörtök A bűn törvénye tagjaimban. Róm. 7: 14–25.
 3 Péntök A Lélek gondolata élet és békesség. Róm. 8: 1–11.
 4 Szombat Teljes válság. Róm. 8: 18–31.
 5 Vasárnap Mit tanulhatok a rómarelikhez írott levélből? Róm. 12: 1–21.

(Fogadástételi óra.)

A római levélnek mely részéből merítetted a legőbbi áldást?

Tanulmányozd a Szentlélek munkáját e levélben.
 Hogy győzelmeskedhetünk a test felett.

Templomszentelések a görgegyi egyházmegyében. Dr. Kenessey Béla az erdélyi református egyházkerület főpásztora e hó 28-án reggel egy 4 napos körútra indult a görgegyi egyházmegyébe, a hol a szászludvégi templomot s egy pár szorványimadázót fogja felszentelni. Amint értesülünk Önméltósága 28-án Marosvécsen, Kemény Kálmán Bárány kastélyába szállt, ahonnan délután 4 órakor Marosfelfalú, Szászrégen, Oláhujtalut érintésével Szászludvégre indult. 19-én fél 10 órakor lesz a szászludvégi templomszentelés ügyesen összeállított program szerint. A ünnepély után a Főtiszteletű ur Oláhujtalut és Beresztelkén keresztül Tancsra megy Teleki Ártúr gróf Önméltóságához. 30-án a Kisnyulási szorvány harangjait és mezőszentmártoni templomot szenteli fel Önméltósága külön programok szerint. Délután pedig Mezőkirályfalva, Faragó, Nagyerese, Toldalag, Póka útirányban este 7 óra körül Teleki Károly gróf vendégszerető házához érkezik Marossárpatakra. 31-én a mojosi kis templomot szenteli fel, majd Ahnás, Póka, Sárpatak felé d. u. 2 órakor Teleki Sámuel gróf Ö. Excellenciájához érkezik Sáromberkére, ahonnan rövid pihenés után hazatárazik Kolozsvárra. Hisszük, hogy e rövid körút az idegen nemzetiségek tengerében élő csekély számú református magyarságunkra áldásos hatása lesz.

Zsigmond Károlyné született Csia Ilka szilágy-somlyói ref. papné életének 43-ik, boldog házasságának 22-ik évében, sok szenvedés után, folyó hó 21-én egy boldogabb hazába költözött. Gyászjelentője hiven jellemzi így: „Nem világnak, hanem Istennek élt, Isten akaratát teljesítette szívének utolsó dobbanásáig, hű volt mind haláláig. Hisszük, hogy megadatik neki az élet koronája.” Temetése 24-én volt nagy részvét mellett. Lesújtott férje mellett 3 árva gyermek maradt. A boldogultnak szenvedése után Isten nyugalmat adott. De ki ad az övéinek? Különösen

a sok és súlyos megpróbáltatás alá vetett férjnek,, családapának? Mert igazán sok nehezedik reá Adjon neki is az, ki adott az ő szolgájának—Jóbnak. Az a bizonyosság, mely szól: „Tudom, hogy az én Megváltom él...” S a mi őszinte, igaz részvétünk is.

A biblia terjesztése. Az angol Biblia-társulat egy ügynökének, Kina déli részében tett utjáról érdekes leírást olvastunk, melyből láttuk, hogy mennyi előrelátásra és tapintatra van szükség egy-egy ut alkalmával, ha eredményt akar elérni s lehető kevés kellemetlenséget. A kínai sokat utazik, de legtöbbit gyalog vagy hajón. A nők ritkán utaznak, akkor is inkább csak hajón. Vasuti hálózatról még beszélni sem lehet. Leginkább a vízi utat használják s azért a lakosság a partoknál tömörül, de vannak beljebb eső városok és falvak, melyeket egymással jó taposott utak kötnek össze. És hogy ezekbe a félreesőbb helyekbe is eljussanak a Bibliával, olyan kölpörtöröket kell hogy felfogadjon az ügynök, a ki a vidékkel és a nép tájsházásával ismerős. A csomagokat kulik szállítják. Rendesen 10—12 emberből áll egy ily kis csapat. Utközben a koresmákban, hova a kulik előre mennek, bizalmatlanul fogadják az utasokat, míg a gazda nem látja biztosítva a költségeket. Ezekbe a koresmákba, melyek nyitott színhez hasonlóak, hol a falnál sorban állnak az ágy-padok, össze-vissza van az utasoknak minden faja. A mint az „idegen” megjelenik egész tömeg veszi körül. Egyáltalában a kínaiak nagyon kíváncsiak. Odatolakodnak az „idegen”-hez, tetőtől talpig vizsgálják és lesik minden mozdulatát. Belekóstolnak az italába, valami rendkívüli finom „bort” sejtve, s csodálkozva veszik tudomásul, hogy az „idegen ördög” csak vizet iszik. Ők valami rizsből készült részegítő italt szoktak inni; de csak étkezés közben isznak s nagyon ritkán lehet az utcán részeg kinaít látni. Hanem a játékszenvedély igen kifejlődött köztük. Órákig ülnek a földön gyűszűkkel, dominóval vagy kártyával játszva. Étkezés után minden férfi előveszi a pipáját és dohányját. Az ópiumszívás ujabban el van nyomva a népnél, csak külön engedély mellett lehet a kinainak opium pipája. A tömeg fejesóválva, kétkedve hallja, hogy az „idegen” utazásának célja csak az Evangélium prédikálása és szent-könyv árusítása. Ellentmondást lát az ügynök ruházatában, kíséretében és a mondott célban. Hisz oly olcsó a könyv! Bizonyára ez csak ürügy s az „idegen” kémkedni jött az országba! Ily bizalmatlanság mellett el lehet képzelni a helyzetet, mely csak akkor fordul kedvezőbbre, ha egy-egy tanuló vagy tanítvány hírével veszi az érkezőnek s elküld „az idegen úr” után. Elszálásolja kíséretével valami középületbe, a hol esténként többen összegyűlnek, kérdezősködnek más országok szokásairól, nevelésügyéről, vallásáról. Egy-egy ily barátságos, kellemes óra emléke sokáig kíséri az utast tovább tovább a nehézségek közt. Kísérjük mi is őket imáinkal, áldást kérve munkáikra.

Az Úr segít. Mikor Franke Hermann Ágoston árvaházát építette, sokszor úgy látszott, mintha abba kellene hagyni az építkezést, mert nem volt pénz. Egy napon ismét elhozták a számlát, de Franke pénztára üres volt. Feltette magábar, hogy szobájába megy segítséget kérni az Úrtól, de előbb valami sürgős ügyet kellett elintézni. Alighogy bevégezte dolgát be'ép egy ember, ki ezer tallerra szóló utalványt hoz. Mielőtt fohászkozhatott volna, az Ur már meghallgatta. Franke felment szobájába, de nem hogy kérjen hanem hogy hálát mondjon.

Világ folyása.

Az őszi kormányválság. A lapok utolsó számai arról adnak hírt, hogy az őszi kormányválság lesz s a jelenlegi miniszterium helyett mást nevez ki a király. Minden igaz református csak arra kérheti az Istent, hogy vezesse ki e szegény országot ez örökös válságok és változások nyomorúságaiból, hogy jöjjön végre-valahára el a komoly, nemzetépítő munka ideje.

Orvos kongresszus. A világ minden részéből összegyűltek Budapestre, hazánk fővárosába az orvosok mintegy 5000-en kongresszusra. Tudós elmék, nemes szívek tanácskoznak a testi betegségek ezer-és ezerféle nemei ellen. Helyes, szép dolog, hogy vendégül látja a magyar nemzet a világ orvosszövetségét. Reméljük, hogy nemsokára látunk oly kongresszust is Budapesten, mely a vallás és keresztényiség ügye felett fog a világot átölelő *evangeliumi szövetség* keretében tanácskozni.

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcsfa-faiskolájába, Cegléd (Pestmegye) ez év őszen és tavaszán nagyobb mennyiségű (300--350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1-5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, bolvillei körte, azarol-galagonya, birs, laposnya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi-eper — szamóca, — ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztezei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmegegy — Prunus Mahaleb, — sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kőkény, ezek árai erősségük szerint 100 drb 80 frtől 1 frt 80 krig, 1000 darab 7 frttől 17 frtig. Lepényta — Gleditschia triacanthos — és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet — kb. 3 millió. — Ennek ára 1000 drb 1 frt 50 krtól 5 frtig. Sorjának használható akác 200—220 cm. magas, 1 drb 20 kr, 100 drb 18 frt, 1000 drb 170 frt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 darab 40—60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor és csemege-szőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb 4 frttől 7 frtig, gyökeres 20 frttől 25 frtig. Tessék árjegyzéket kérni!

